

52

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 9 marca 1968 r.

w sprawie czynności komorników.

Na podstawie art. 772, 855 § 2, 865 § 3, 868 i 947 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego zarządza się, co następuje:

Dział I.

Przepisy wstępne.

§ 1. Komornik przy wykonywaniu czynności urzędowych obowiązany jest do stosowania przepisów prawa, a w szczególności niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Powołane w rozporządzeniu bez bliższego określenia artykuły oznaczają artykuły Kodeksu postępowania cywilnego.

§ 3. Komornik wykonuje należące do niego czynności osobiście, jeżeli przepisy prawa, a w szczególności niniejsze rozporządzenie, nie stanowią inaczej.

§ 4. 1. Komornik może zlecić praktykantowi przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego w sprawach o świadczenia pieniężne nie przekraczające 5.000 zł z wyłączeniem egzekucji z nieruchomości oraz dokonanie określonych czynności w innych sprawach z wyjątkiem:

- 1) sprzedaży oraz wydania wierzycielowi ruchomości o wartości przekraczającej 5.000 zł,
- 2) wykonania eksmisji z lokalu, pomieszczenia, gruntu lub przedsiębiorstwa,
- 3) wykonania orzeczenia o zastosowaniu środków przymusu,
- 4) wykonania orzeczenia o odebraniu osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką,
- 5) ustalenia wysokości kosztów egzekucyjnych w sprawach o roszczenia niepieniężne oraz o roszczenia pieniężne przekraczające 5.000 zł,
- 6) sporządzenia planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji,
- 7) wydawania decyzji i podpisywania dokumentów, dotyczących depozytów.

2. Zlecenie powinno być wystawione na piśmie i określać sprawę lub czynność, do której przeprowadzenia praktykant został upoważniony.

§ 5. 1. Praktykant przy wykonywaniu zleconych mu czynności uprawniony jest do przyjmowania od stron zainteresowanych sum pieniężnych na pokrycie egzekwowanych roszczeń.

2. Komornik może zezwolić praktykantowi na przyjmowanie pieniędzy wpłacanych przez strony w innych sprawach egzekucyjnych.

§ 6. 1. Przepisy dotyczące komorników stosuje się odpowiednio do praktykantów w zakresie, w jakim wykonują oni zleczone im czynności urzędowe.

2. Zlecenie praktykantowi przez komornika czynności określonych w § 4 i 5 nie zwalnia komornika od odpowiedzialności przewidzianej w art. 769.

Dział II.

Przepisy ogólne.

§ 7. Jeżeli przy sądzie powiatowym działa kilku komorników, każdy z nich obowiązany jest na zlecenie prezesa te-

go sądu załatwić sprawę, która nie należy do jego właściwości na podstawie stałego podziału czynności między nimi.

§ 8. 1. Komornik, do którego należy przeprowadzenie egzekucji przeciwko jednemu ze współdłużników, powołany jest również do przeprowadzenia egzekucji z tego samego tytułu przeciwko każdemu ze współdłużników, jeżeli czynności egzekucyjne mają być dokonane w okręgu tego samego sądu powiatowego.

2. Komornik powołany do przeprowadzenia egzekucji określonej w ust. 1 zawiadomi o wszczęciu i ukończeniu egzekucji komornika, któremu sprawa przypadłaby według podziału czynności.

§ 9. 1. Komornik, który ma podstawę do wyłączenia się, przedstawia prezesowi właściwego sądu powiatowego przyczynę wyłączenia.

2. Wniosek strony o wyłączenie komornik przedstawia niezwłocznie prezesowi właściwego sądu powiatowego dołączając swoje wyjaśnienia.

3. Do czasu wydania zarządzenia przez prezesa sądu w sprawach określonych w ust. 1 i 2 komornik spełnia tylko czynności nie cierpiące zwłoki.

§ 10. Komornik załatwia sprawy według kolejności wpływu. Komornik powinien załatwić poza normalną kolejnością sprawy dotyczące egzekucji świadczeń alimentacyjnych, należności ze stosunku pracy, należności z tytułu szkód wynikłych z wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej oraz sprawy o zabezpieczenie i dotyczące należności sądowych, jak również inne sprawy, jeżeli wymaga tego szczególnie interes wierzyciela.

§ 11. Jeżeli do wniosku o wykonanie postanowienia sądu w sprawie zarządzenia tymczasowego wierzyciel nie dołączył odpisu tego postanowienia dla dłużnika, komornik wezwie go do dołączenia odpisu w terminie tygodniowym pod rygorem zwrotu wniosku.

§ 12. 1. Przy wykonywaniu orzeczeń wydanych na podstawie ustawy z dnia 21 stycznia 1958 r. o wzmożeniu ochrony mienia społecznego przed szkodami wynikającymi z przestępstwa (Dz. U. z 1958 r. Nr 4, poz. 11, z 1960 r. Nr 21, poz. 123 i Nr 51, poz. 298 oraz z 1964 r. Nr 43, poz. 297) komornik powinien mieć na względzie domniemanie przewidziane w art. 6 § 1 tej ustawy.

2. Jeżeli wydane na podstawie powołanej w ust. 1 ustawy postanowienie o dokonaniu zabezpieczenia na nieruchomości nie określa nieruchomości lub sposobu zabezpieczenia (wpis hipoteki przymusowej, zakaz zbywania lub obciążania), komornik zwróci się do organu, który je wydał, o odpowiednie uzupełnienie tego postanowienia.

3. Jeżeli w toku dochodzenia zostanie ustalone, że oskarżony (podejrzany) lub osoba, przeciwko której działa domniemanie z art. 6 § 1 ustawy powołanej w ust. 1, jest właścicielem nieruchomości, postanowienie zaś nie przewiduje dokonania zabezpieczenia na tej nieruchomości, komornik zawiadomi niezwłocznie o wyniku dochodzeń organ, który wydał postanowienie.

§ 13. Jeżeli po dokonaniu zajęcia ruchomości na podstawie ustawy powołanej w § 12 komornik dojdzie do wniosku, że ich przechowywanie będzie związane ze znacznymi kosztami lub nadmiernymi trudnościami albo że spowoduje znaczne obniżenie wartości tych ruchomości, zawiadomi o tym

prokuratora, który wydał postanowienie, a jeżeli akt oskarżenia został już wniesiony do sądu — ten sąd.

§ 14. Jeżeli z postanowienia wydanego na podstawie ustawy powołanej w § 12 wynika, że zabezpieczenie grożącego oskarżonemu (podejrzanemu) przepadku majątku ma być wykonane przez administracyjny organ egzekucyjny, a zabezpieczenie roszczeń o naprawienie szkody bądź grożącej kary grzywny — przez komornika sądowego, komornik przed przystąpieniem do wykonania czynności uzgodni z właściwym administracyjnym organem egzekucyjnym sposób postępowania.

§ 15. Postanowienie o zabezpieczeniu mienia wydane na podstawie ustawy powołanej w § 12 komornik wykonuje niezwłocznie.

§ 16. Odpisy protokołów zajęcia oraz odpisy protokołów innych czynności dotyczących wykonania zabezpieczenia na podstawie ustawy powołanej w § 12 komornik przesyła niezwłocznie organowi, który zlecił wykonanie zabezpieczenia.

§ 17. Jeżeli wierzyciel nie może uzyskać informacji niezbędnych do wszczęcia lub prowadzenia postępowania egzekucyjnego, komornik postąpi stosownie do art. 761 § 1.

§ 18. Przed ukaraniem grzywną pracownika albo kierownika osoby prawnej lub innej organizacji komornik wezwie kierownika do złożenia w określonym terminie wyjaśnień ustnych lub na piśmie, po czym postąpi stosownie do okoliczności.

§ 19. 1. Po upływie tygodnia od doręczenia wypisu postanowienia o ukaraniu grzywną i po upewnieniu się w sądzie, że nie wniesiono skargi na to postanowienie, a w razie wniesienia skargi — po otrzymaniu z sądu wypisu postanowienia nie uwzględniającego skargi, komornik, jeżeli sam jest właściwy do ściągnięcia grzywny, przesyła wypis prawomocnego postanowienia o ukaraniu grzywną sądowi, w którego okręgu działa, w celu dokonania wpisu w księdze należności. Równocześnie komornik wzywa osobę ukaraną do zapłaty grzywny w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia wezwania, a po bezskutecznym upływie tego terminu zakłada nowe akta i przystępuje do czynności egzekucyjnych.

2. Jeżeli do ściągnięcia grzywny właściwy jest inny komornik, komornik, który wydał postanowienie o ukaraniu grzywną, przesyła dwa wypisy prawomocnego postanowienia (ust. 1) sądowi, w którego okręgu działa właściwy komornik. Sąd ten dokonuje wpisu w księdze należności i wzywa osobę ukaraną do zapłaty grzywny w terminie dwutygodniowym od doręczenia wezwania, a po bezskutecznym upływie tego terminu przesyła jeden wypis postanowienia właściwemu komornikowi w celu dokonania czynności egzekucyjnych.

§ 20. O upomnieniu lub wydaleniu strony, jak również o nałożeniu grzywny na osobę, która podczas czynności egzekucyjnych zachowuje się niewłaściwie lub przeszkadza w ich wykonaniu, komornik uczyni wzmiankę w protokole.

§ 21. Treść postanowienia o ukaraniu grzywną osoby niewłaściwie zachowującej się podczas czynności egzekucyjnych komornik wpisuje do protokołu. Poza tym komornik stosuje przepisy § 19.

§ 22. O pomoc organów Milicji Obywatelskiej lub organów wojskowych komornik zwraca się do właściwego organu na piśmie, a w wypadkach nagłych — ustnie lub telefonicznie.

§ 23. Przed przystąpieniem do czynności egzekucyjnych komornik sprawdzi w swoich księgach i aktach, czy z tego samego majątku nie została już wszczęta egzekucja. Jeżeli ustalą, że postępowanie takie już się toczy, połączy akta oraz zaznaczy w repertorium połączenie spraw.

§ 24. Wybór czasopisma, w którym mają być ogłaszane obwieszczenia, należy do komornika, chyba że prezes właściwego sądu powiatowego dał mu pod tym względem odpowiednie wskazówki.

§ 25. Pisma skierowane do stron i innych osób w toku postępowania egzekucyjnego należy doręczać za potwierdzeniem odbioru, które komornik dołącza do akt sprawy.

§ 26. Pisma powinny być doręczane przez komornika osobiście jedynie w wypadkach prawem przewidzianych. Doręczanie pism przez pocztę regulują odrębne przepisy.

§ 27. Przy dokonywaniu doręczeń żołnierzom zasadniczej służby wojskowej oraz funkcjonariuszom Milicji Obywatelskiej i Służby Więziennej komornik stosuje się do przepisów regulaminu sądowego.

§ 28. O wyasygnowanie sumy, potrzebnej na tymczasowe pokrycie wydatków gotówkowych, związanych z postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym w sprawie wierzyciela, którego zwolniono lub który korzysta z ustawowego zwolnienia od kosztów sądowych, komornik zwraca się do prezesa sądu powiatowego, przy którym działa.

§ 29. 1. Jeżeli komornik prowadząc egzekucję w sprawie, w której strona była zwolniona przez sąd od kosztów sądowych, uzyska wiarygodną informację, że stan majątkowy strony pozwala na poniesienie kosztów egzekucyjnych, zawiadamia o tym sąd, który wydał postanowienie o zwolnieniu od kosztów, w celu rozważenia potrzeby zmiany tego postanowienia. W zawiadomieniu komornik określi szczegółowo sytuację rodzinną i majątkową strony korzystającej zwolnienia od kosztów, dołączając dowody stanu majątkowego strony, jeżeli je posiada.

2. Zawiadomienie sądu nie wstrzymuje czynności egzekucyjnych w sprawie.

§ 30. 1. Jeżeli ze złożonego komornikowi tytułu wykonawczego wynika, że sąd nałożył na stronę obowiązek zwrotu z zasądanego jej roszczenia części lub całości kosztów sądowych — komornik zawiadamia o tym niezwłocznie sąd, od którego pochodzi tytuł wykonawczy.

2. Przepis § 29 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 31. Po wykonaniu zarządzenia tymczasowego w sprawie, w której wierzyciel na skutek zwolnienia z ustawy lub przez sąd od kosztów sądowych nie wniósł zaliczki na koszty egzekucyjne, komornik przesyła sądowi zestawienie kosztów wykonania tymczasowego zarządzenia.

§ 32. Ustalając postanowieniem wysokość kosztów egzekucyjnych (art. 770) komornik wskaże podstawę obliczenia kosztów przez wymienienie tytułu ich pobrania oraz przytoczenie odpowiednich paragrafów taksy za czynności komorników.

§ 33. Przekazując akta sądowi stosownie do art. 773 komornik wskaże, który administracyjny organ egzekucyjny prowadzi egzekucję do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego i jaka jest sygnatura akt tego organu. O przekazaniu akt komornik zawiadomi administracyjny organ egzekucyjny, który prowadzi egzekucję, i wezwie ten organ do przesłania sądowi akt.

§ 34. W razie postanowienia przez sąd, że obie egzekucje ma prowadzić łącznie administracyjny organ egzekucyjny, komornik określi sprawę w repertorium i przed przekazaniem akt administracyjnemu organowi egzekucyjnemu dokona rozliczenia pobranych w danej sprawie sum, zwróci wierzycielowi pozostałość nie wykorzystanej zaliczki i odnotuje na tytule wykonawczym wysokość dotychczasowych kosztów egzekucyjnych oraz w jakim zakresie roszczenie wierzyciela zostało zaspokojone.

§ 35. 1. W razie zbiegu egzekucji sądowej z zabezpieczeniem administracyjnym dokonany przez administracyjny organ egzekucyjny w trybie art. 3 ustawy wymienionej

w § 12, komornik zwróci się do tego organu o udzielenie informacji niezbędnych do uwzględnienia w podziale sumy uzyskanej z egzekucji praw wierzycieli, którzy uzyskali zabezpieczenie.

2. O sporządzeniu planu podziału należy poza osobami określonymi w art. 1027 zawiadomić:

- 1) prokuratora lub sąd, który wydał postanowienie o zabezpieczeniu,
- 2) jednostkę gospodarki uspołecznionej, na której rzecz dokonane zostało zabezpieczenie roszczenia odszkodowawczego.
- 3) właściwy administracyjny organ egzekucyjny.

§ 36. W sprawach wszczętych z urzędu lub na żądanie uprawnionego organu komornik obowiązany jest przeprowadzić z urzędu wszelkie dochodzenia oraz podjąć inne niezbędne czynności, które zapewniają szybką i skuteczną realizację roszczenia.

§ 37. O wszczęciu egzekucji z urzędu lub na żądanie uprawnionego organu komornik zawiadomi niezwłocznie wierzyciela, na którego rzecz egzekucja została wszczęta.

§ 38. Jeżeli postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte na polecenie prokuratora, komornik zawiadamia go o wszelkich czynnościach egzekucyjnych, jak również o ukończeniu postępowania egzekucyjnego.

§ 39. W razie niedopuszczalnego połączenia wniosków (art. 800 § 2) komornik wezwie wierzyciela, aby złożył w wyznaczonym terminie odpis wniosku, i pouczy go, że w razie niezastosowania się do tego wezwania wniosek zostanie zwrócony w części, w której komornik nie jest właściwy.

§ 40. 1. Otrzymane od strony zabezpieczenie komornik złoży do depozytu sądowego najpóźniej następnego dnia. W tymże terminie komornik składa do depozytu pieniądze zagraniczne, papiery wartościowe na okaziciela, dokumenty, klejnoty i przedmioty ze złota, platyny i srebra oraz inne kosztowności otrzymane przy wykonaniu czynności egzekucyjnych, jeżeli nie następuje niezwłoczne wydanie ich wierzycielowi.

2. Komornik nie ma obowiązku składania do depozytu przedmiotów wymienionych w ust. 1, jeżeli mają one być wydane w ciągu najbliższych trzech dni, a wartość ich nie przekracza 3.000 zł.

§ 41. 1. Wartość dewiz i pieniędzy zagranicznych komornik obliczy na podstawie obowiązującej tabeli kursów dewiz i pieniędzy zagranicznych, ogłoszonej w Monitorze Polskim przez Narodowy Bank Polski. Obliczenie wartości następuje, zależnie od rodzaju waluty, według przewidzianego w tabeli kursu specjalnego lub kursu podstawowego z dopłatą dla transakcji kupna.

2. Komornik obliczy wartość:

- 1) polskich papierów wartościowych — według ich wartości nominalnej z zastosowaniem w razie potrzeby przeliczenia zgodnie z przepisami o określeniu wysokości nie umorzonych zobowiązań pieniężnych i o zmianie systemu pieniężnego,
- 2) zagranicznych papierów wartościowych — na podstawie informacji Narodowego Banku Polskiego o ich wartości giełdowej lub rynkowej za granicą,
- 3) monet złotych nie będących numizmatami — po cenie obowiązującej państwowe przedsiębiorstwa handlu jubilerskiego.

§ 42. Wydając pieniądze i inne przedmioty majątkowe komornik powinien sprawdzić tożsamość odbiorcy oraz odebrać od niego pokwitowanie na piśmie. Na pokwitowaniu tym komornik zaznaczy imię, nazwisko i adres odbiorcy oraz na podstawie jakiego dowodu stwierdził te dane.

§ 43. Wydanie przez komornika wartości dewizowych wierzycielowi będącemu cudzoziemcem dewizowym, jego peł-

nomocnikowi lub osobie przez nich wskazanej może nastąpić tylko na podstawie ogólnego lub indywidualnego zezwolenia dewizowego.

§ 44. 1. Przed przystąpieniem do czynności egzekucyjnych w obrębie budynków wojskowych, na okrętach lub innych jednostkach pływających Marynarki Wojennej lub Wojsk Ochrony Pogranicza komornik powinien zawiadomić właściwego dowódcę oraz okazać mu tytuł wykonawczy, który upoważnia go do dokonania czynności egzekucyjnych.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do czynności wykonywanych w obrębie budynków zajmowanych przez Milicję Obywatelską albo Służbę Więzienną.

3. O wykonaniu obowiązku określonego w ust. 1 lub 2 i o asyście wyznaczonej przez komendanta lub dowódcę jednostki komornik uczyni wzmiankę w protokole, chyba że czynność nie wymaga spisania protokołu.

§ 45. Za porę nocną uważa się czas od godziny dwudziestej pierwszej do godziny siódmej dnia następnego.

§ 46. Biegły, który nie jest biegłym sądowym, przed przystąpieniem do czynności składa wobec komornika zapewnienie sumiennego i bezstronnego spełnienia obowiązku według następującej formuły: „Świadomy znaczenia moich słów i odpowiedzialności przed prawem zapewniam uroczście, że powierzone mi obowiązki biegłego wykonam z całą sumiennością i bezstronnością”. O odebraniu zapewnienia komornik zamieści wzmiankę w aktach sprawy.

§ 47. Jeżeli wezwany przez komornika biegły bez usprawiedliwionej przyczyny nie stawił się albo odmówił złożenia zapewnienia sumiennego i bezstronnego spełnienia obowiązków lub odmówił złożenia opinii albo opóźnił się z jej złożeniem, komornik zawiadomi o tym sąd.

§ 48. Wynagrodzenie biegłego ustala komornik, kierując się przepisami o wynagrodzeniu biegłych w postępowaniu sądowym.

§ 49. Odzież dłużnika, jego domownika lub innych osób, którą osoby te mają na sobie, komornik przeszuka w sposób i w wypadkach przewidzianych ustawą tylko wówczas, gdy zachodzi uzasadnione przypuszczenie, iż w ten sposób wykryte zostanie mienie, które może być zajęte na zaspokojenie wierzyciela.

§ 50. Przed przystąpieniem do przeszukania odzieży komornik wezwie osobę, której odzież ma być przeszukana, aby opróżniła sama kieszenie i schowki odzieży.

§ 51. Przeszukanie odzieży, którą dłużnik ma na sobie, nie może być dokonane w miejscu publicznym. Jeżeli osoba, której odzież ma być przeszukana, jest odmiennej płci niż komornik, przeszukania odzieży powinna dokonać osoba tej samej płci pod nadzorem komornika.

§ 52. Jeżeli zajdzie potrzeba otworzenia mieszkania oraz innych pomieszczeń i schowków w nieobecności dłużnika, komornik uczyni to w obecności funkcjonariusza Milicji Obywatelskiej albo administratora lub dozorczy domu. Po zakończeniu czynności komornik zabezpieczy pomieszczenie przez jego zamknięcie, a w razie potrzeby także przez naklejenie na drzwiach kartki ze swoją pieczęcią.

§ 53. Po ukończeniu postępowania oraz w razie zwrotu tytułu wykonawczego komornik uczyni na tytule wykonawczym wzmiankę, że roszczenie zostało zaspokojone w całości lub w oznaczonej części. Jeżeli roszczenie zostało zaspokojone w części, we wzmiance tej komornik wskaże również, w jakim zakresie dokonane wpłaty zostały zaliczone na odsetki i koszty.

§ 54. Jeżeli w sprawach o naruszenie posiadania po ukończeniu egzekucji wierzyciel domaga się ponownego wszczęcia egzekucji na podstawie tego samego tytułu, komornik podejmując czynności zawiadamia dłużnika ponownie o wszczęciu egzekucji. Dotyczy to odpowiednio kolejnych

egzekucji wszczynanych przed upływem 3 miesięcy od daty ukończenia ostatniej egzekucji.

§ 55. Jeżeli w sprawie wszczętej z urzędu okaże się, że wierzyciel lub dłużnik nie mają zdolności procesowej ani przedstawiciela ustawowego, komornik zawiesza postępowanie egzekucyjne i przedkłada akta sądowi w celu ustanowienia kuratora.

§ 56. Oprócz przepisów zawartych w Kodeksie postępowania cywilnego komornik powinien mieć na względzie także przepisy szczególne o ograniczeniu egzekucji.

§ 57. Jeżeli wierzyciel dochodzi wynagrodzenia za pracę, dłużnik zaś ze względów technicznych nie może pobrać podatku od wynagrodzeń, w szczególności na skutek skierowania egzekucji do wierzytelności służącej dłużnikowi wobec osoby trzeciej, obliczenie i pobieranie podatku od wynagrodzeń należy do komornika.

§ 58. 1. Zawiadomienia o możliwości umorzenia postępowania egzekucyjnego na skutek bezczynności jednostki gospodarki uspołecznionej komornik doręcza jednostce nadrzędnej i prokuratorowi wojewódzkiemu (art. 1074), a o wykonywaniu orzeczenia dotyczącego odebrania osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką (art. 1090) komornik zawiadamia właściwego prokuratora wojewódzkiego.

2. Wypis postanowienia o ukaraniu grzywną komornik doręcza osobie ukaranej, stronom oraz właściwemu prokuratorowi powiatowemu.

§ 59. 1. W razie wątpliwości co do stosowania art. 1115 § 4, komornik zwraca się o wyjaśnienie do prezesa sądu powiatowego, przy którym działa.

2. Do prezesa sądu, o którym mowa w ust. 1, komornik zwraca się również o wyjednanie zgody szefa przedstawicielstwa dyplomatycznego, misji zagranicznej lub urzędu konsularnego.

DZIAŁ III.

Egzekucja świadczeń pieniężnych.

Rozdział 1.

Egzekucja z ruchomości.

§ 60. 1. W protokole zajęcia komornik wyszczególni zajęte ruchomości, podając ich istotne znamiona i cechy wyróżniające, a ponadto zamieści oświadczenia osób obecnych przy zajęciu oraz uzyskane nawet z innych źródeł informacje, mogące przyczynić się do wyjaśnienia, czy zajęte przedmioty nie były wyłączone od egzekucji także na podstawie przepisów szczególnych oraz czy osobom trzecim przysługuje prawo do tych przedmiotów.

2. Jeżeli komornik dokona zajęcia nadwyżki ruchomości ponad taką ilość tych ruchomości, które nie podlegają egzekucji, protokół zajęcia powinien stwierdzać, że poza ruchomościami zajętymi dłużnik posiada również ruchomości tego samego rodzaju w ilości podlegającej zwolnieniu spod egzekucji.

3. Jeżeli egzekucja z ruchomości nie dała wyniku, protokół powinien określać dokładnie stan majątkowy i rodzinny dłużnika. W protokole tym komornik powinien również podać, skąd czerpał wiadomości o stanie rodzinnym i majątkowym dłużnika, przez określenie osoby lub organów, od których uzyskał te wiadomości.

§ 61. 1. Komornik oznacza w protokole zajęcia zwykłą wartość sprzedażną zajętej ruchomości.

2. Jeżeli stosownie do okoliczności ruchomości powinny być oszacowane przez biegłego, należy tego dokonać przy

zajęciu, a gdyby to nie było możliwe — przy przekazaniu ruchomości do sprzedaży lub w dniu licytacji.

§ 62. Zarządzenie mające zapobiegać usunięciu nie zajętych ruchomości w razie przerwania zajęcia (art. 849) może polegać na opieczętowaniu pomieszczeń, w których ruchomości się znajdują, jeżeli na to pozwalają okoliczności danego przypadku.

§ 63. Jeżeli egzekucja skierowana została do części ułamkowej rzeczy należącej do kilku osób, o zajęciu rzeczy oraz o dalszych czynnościach egzekucyjnych komornik zawiadamia wszystkich współwłaścicieli rzeczy.

§ 64. Do protokołu sprawdzenia zajętych ruchomości nie wciąga się ponownie tych ruchomości, lecz tylko zaznacza się ujawnione różnice między pierwotnym protokołem zajęcia a stanem stwierdzonym przy sprawdzeniu.

§ 65. O ponownym zajęciu ruchomości komornik zawiadamia dłużnika.

§ 66. W celu ujawnienia zajęcia ruchomości komornik nakleja na niej kartkę ze swoją pieczęcią albo przymocuje tę kartkę sznurkiem z pieczęcią lakową. Gdyby tych sposobów nie dało się użyć lub gdyby oznaczenie z osobna wielu rzeczy tego samego rodzaju nastroczało znaczne trudności, komornik postąpi stosownie do okoliczności. W każdym razie komornik powinien mieć na względzie, aby znak zajęcia był umieszczony w miejscu widocznym, a ruchomość nie została uszkodzona.

§ 67. Jeżeli zajęcie zostało już uprzednio dokonane przez komornika w trybie zabezpieczenia roszczenia, wszczynając egzekucję komornik nie dokonuje ponownego zajęcia, lecz podejmuje dalsze czynności egzekucyjne.

§ 68. Oddając zajętą ruchomość pod dozór komornik pouczy dozorcę o jego obowiązkach i w razie potrzeby ustali wynagrodzenie dozorczy, biorąc pod uwagę rodzaj i wartość ruchomości, warunki dozoru i czas jego trwania.

§ 69. 1. Zajęte ruchomości nie używane, stanowiące przedmiot obrotu handlowego, komornik zaoferuje właściwej branży jednostce handlu uspołecznionego i ustali z tą jednostką warunki sprzedaży, czas, miejsce oraz sposób przekazania ruchomości.

2. Na żądanie jednostki handlu uspołecznionego komornik powinien umożliwić dokonanie oględzin ruchomości w miejscu, w którym ruchomości te się znajdują.

3. Z odmowy kupna ruchomości komornik sporządzi protokół, który przedstawi do podpisu kierownikowi jednostki lub jego zastępcy. W razie odmowy komornik może zwrócić się do jednostki nadrzędnej, powiadamiając o tym prezesa sądu, przy którym działa.

§ 70. 1. Dokonując zajęcia przedmiotów o wartości historycznej, naukowej lub artystycznej komornik powinien zażądać od dłużnika informacji, czy i u jakiego konserwatora zabytków przedmioty te były zarejestrowane.

2. O zajęciu przedmiotów o wartości historycznej, naukowej lub artystycznej komornik zawiadamia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a następnie stosownie do oświadczenia konserwatora zgłasza je do sprzedaży następującym państwowym jednostkom: muzeum, bibliotece, archiwum lub przedsiębiorstwu zajmującemu się obrotem takimi przedmiotami.

3. Na wniosek konserwatora zabytków komornik umożliwi mu dokonanie oględzin zajętych przedmiotów.

§ 71. 1. Dewizy i pieniądze zagraniczne komornik zaoferuje do sprzedaży Narodowemu Bankowi Polskiemu.

2. Monety złote nie będące numizmatami, złoto i platynę — z wyjątkiem wyrobów użytkowych — oraz przedmioty złote i platynowe niezdatne do użytku komornik zaoferuje uprawnionemu państwowemu przedsiębiorstwu handlu jubilerskiego.

§ 72. 1. Jeżeli zajęte przedmioty mają być przekazane do sprzedaży komisowej, komornik powinien przed odebraniem ruchomości od dłużnika uzgodnić z właściwym branżowo przedsiębiorstwem uspołecznionym, prowadzącym sprzedaż komisową termin i sposób przekazania ruchomości do sprzedaży. Przedmioty o wielkich rozmiarach lub dużym ciężarze mogą być przekazane do sprzedaży komisowej w miejscu, w którym się znajdują.

2. Przepisy § 69 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 73. Jeżeli zajęte zostaną przedmioty, które mogą być posiadane tylko na podstawie odrębnego zezwolenia, przekazanie ich do sprzedaży komisowej wymaga zezwolenia właściwej władzy.

§ 74. 1. Przystępując do zajęcia zwierząt i ziemiopłodów komornik powinien ustalić, czy dłużnik zawarł umowę kontraktacji, oraz żądać okazania tej umowy.

2. Zajęcie zakontraktowanych zwierząt i ziemiopłodów może nastąpić tylko wówczas, gdy dłużnik nie posiada innych ruchomości, z których egzekucja doprowadziłaby do zaspokojenia należności i kosztów egzekucyjnych.

3. O zajęciu zakontraktowanych zwierząt i ziemiopłodów komornik zawiadomi niezwłocznie kontraktującego i wezwie go do ich odebrania w miejscu i na warunkach ustalonych w umowie kontraktacji.

§ 75. Przepis paragrafu poprzedzającego stosuje się odpowiednio w razie zajęcia zwierząt i ziemiopłodów objętych obowiązkiem dostawy na rzecz Państwa, jak również w razie zajęcia zwierząt futerkowych, gdy hodowca zawarł umowę kontraktacyjną o dostawę skór z tych zwierząt.

§ 76. Jeżeli zajęte zostały zwierzęta futerkowe — sprzedaż tych zwierząt nie może być dokonana w okresie od przygotowania do rozplodu aż do odsadzenia młodych.

§ 77. Po zajęciu zwierząt, których sprzedaż nie może nastąpić przed upływem terminów przewidzianych w § 76 i w innych przepisach szczególnych, komornik pouczy wierzyciela, że w celu przeprowadzenia sprzedaży powinien po upływie tych terminów złożyć odrębny wniosek o dokonanie sprzedaży, chyba że komornik ma obowiązek działania z urzędu.

§ 78. Bydło, trzodę chlewną, konie, owce, drób, pszczoły, zwierzęta futerkowe oraz owoce, zboże i inne ziemiopłody nie wymienione w § 74 i 75 komornik zaoferuje do sprzedaży państwowym gospodarstwom rolnym, rolniczym spółdzielniom produkcyjnym, kółkom rolniczym oraz jednostkom handlu uspołecznionego, po cenach ustalonych w obrocie hodowlanym lub po cenach skupu rynkowego, zaleźnie od rodzaju przedmiotu sprzedaży.

§ 79. 1. Traktory i inne narzędzia rolnicze komornik zaoferuje do sprzedaży jednostkom gospodarki uspołecznionej, określonym w § 78, oraz państwowym ośrodkom maszynowym, po cenach odpowiadających zwykłej wartości sprzedażnej tych narzędzi z uwzględnieniem ich stanu technicznego.

2. Należące do przedsiębiorstwa maszyny, narzędzia lub inne urządzenia, jak również surowce i materiały, komornik zaoferuje jednostkom gospodarki uspołecznionej prowadzącym podobną działalność, a w ich braku albo gdy jednostki te nie skorzystały z oferty — jednostkom handlu uspołecznionego po cenach odpowiadających zwykłej wartości sprzedażnej wymienionych przedmiotów, z uwzględnieniem ich stanu technicznego.

3. Przepisy § 69 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 80. 1. Licytacja odbywa się w miarę możliwości poza miejscem, w którym ruchomości się znajdują.

2. Komornik nie może wyznaczyć licytacji poza miejscem, w którym ruchomości się znajdują, jeżeli wierzyciel się temu sprzeciwia.

3. Licytacja przedmiotów, które nie zostały sprzedane przez sklep komisowy w terminie określonym w art. 867 § 1, może być wyznaczona w tym sklepie, po uprzednim uzgodnieniu z jego kierownikiem.

§ 81. Jeżeli licytacja ma się odbyć poza miejscem, w którym ruchomości się znajdują, komornik zarządzi przewiezienie ruchomości, a w razie potrzeby prześle je za zgodą sądu, przy którym działa, komornikowi innego sądu.

§ 82. Wyznaczając termin i miejsce licytacji oraz zarządzając przeniesienie ruchomości komornik powinien współdziałać z administracyjnym organem egzekucyjnym w celu równoczesnego zorganizowania licytacji sądowej i administracyjnej, choćby ruchomości należały do różnych dłużników.

§ 83. Termin licytacji powinien być wyznaczony w możliwie najkrótszym czasie, tak jednak aby pomiędzy nim a ogłoszeniem o licytacji upłynął co najmniej tydzień. Termin ten może być skrócony, jeżeli zachodzą warunki określone w art. 864 § 2.

§ 84. 1. Komornik ogłosi o licytacji przez obwieszczenie, w którym wymieni:

- 1) miejsce i czas licytacji;
- 2) ruchomości, które mają być sprzedane, z podaniem ich rodzaju i sumy oszacowania poszczególnych ruchomości,
- 3) miejsce i czas, w których można oglądać ruchomości.

2. Jeżeli na licytację wystawiona została znaczna ilość ruchomości, w ogłoszeniu należy ogólnie podać ich rodzaj i łączną sumę oszacowania, a ponadto wskazać rodzaj i sumę oszacowania przedmiotów bardziej wartościowych.

§ 85. 1. Ogłoszenie jest dokonane z chwilą doręczenia odpisu obwieszczenia stronom i dozorczy zajętych ruchomości oraz wywieszenia obwieszczenia w budynku sądu powiatowego właściwego dla miejsca sprzedaży. Obwieszczenie powinno pozostać wywieszone do dnia licytacji.

2. Obwieszczenie doręcza się dłużnikowi w terminie określonym w art. 867 § 3.

§ 86. W celu rozpowszechnienia wiadomości o licytacji komornik zarządzi dokonanie ogłoszenia w sposób przyjęty w danej miejscowości.

§ 87. Jeżeli wartość ruchomości, objętych jednym obwieszczeniem o licytacji, została oznaczona na sumę wyższą niż piętnaście tysięcy złotych, komornik może zamieścić także jednorazowe obwieszczenie w dzienniku poczytnym w danej miejscowości albo podać je do publicznej wiadomości za pośrednictwem innych środków informacji masowej.

§ 88. Jeżeli jest to możliwe, zamiast poszczególnych obwieszczeń należy zamieszczać jedno obwieszczenie o licytacjach ruchomości, choćby należały one do różnych dłużników i choćby różne były terminy licytacji. Koszty ogłoszenia rozkłada się pomiędzy poszczególne sprawy, w zależności od wartości ruchomości.

§ 89. Komornik wezwie na termin licytacji biegłego, jeżeli stosownie do art. 853 § 2 oszacowanie ma być dokonane w dniu licytacji.

§ 90. W przetargu nie mogą uczestniczyć: dłużnik, komornik, ich małżonkowie, dzieci komornika, personel sklepu komisowego, w którym odbywa się licytacja, oraz osoby obecne na licytacji w charakterze urzędowym.

§ 91. Przetarg powinien rozpocząć się w czasie oznaczonym w obwieszczeniu, jednak nie później niż w dwie godziny po tym czasie.

§ 92. Przed rozpoczęciem przetargu komornik ogłosi obecnym, że nabywcą licytowanego przedmiotu będzie ten, kto zaoferuje najwyższą cenę. Komornik udzieli również pouczeń o warunkach zapłaty ceny nabycia i podatku od nabycia praw majątkowych oraz o treści art. 872.

§ 93. Komornik powinien zapewnić obecnym możliwość obejrzenia ruchomości wystawionych na licytację.

§ 94. Przetarg rozpoczyna się od wywołania ceny określonej w art. 867 § 2. Cena ta jest najniższą ceną, za którą można zbyć ruchomości na licytacji.

§ 95. Do odbycia przetargu wystarcza stawienie się jednego licytanta.

§ 96. Przetarg odbywa się ustnie.

§ 97. 1. Komornik wystawia na sprzedaż kolejno poszczególne ruchomości lub poszczególne grupy obejmujące ruchomości tego samego rodzaju, wymieniając zarazem sumę oszacowania i cenę wywołania.

2. Dłużnik może żądać, aby ruchomości były wystawiane na sprzedaż w kolejności przez niego wskazanej.

§ 98. Wezwanie do postąpień komornik wyraża przez trzykrotne wygłoszenie ostatnio postąpionej ceny z jednoczesnym zapytaniem: „kto da więcej”. Brak dalszych postąpień komornik stwierdza przez wypowiedzenie wyrazu: „nikt”.

§ 99. Zaoferowana cena przestaje obowiązywać z chwilą, gdy inny uczestnik zaoferuje cenę wyższą.

§ 100. Udzielenie przybicia komornik zaznacza w protokole licytacji, wpisując przy tym imię, nazwisko i miejsce zamieszkania nabywcy.

§ 101. Jeżeli po wywołaniu nikt nie zaoferował przynajmniej ceny wywołania, komornik stwierdza w protokole, że licytacja nie doszła do skutku.

§ 102. Jeżeli suma osiągnięta ze sprzedaży części zajętych ruchomości wystarcza na zaspokojenie egzekwowanych należności i kosztów egzekucyjnych, komornik przerwie licytację i zwoła pozostałe ruchomości spod zajęcia.

§ 103. Jeżeli nabywca ruchomości na licytacji publicznej nie uścił w terminie ceny nabycia, komornik przedłoży akta sądowi w celu wydania orzeczenia o ściągnięciu od nabywcy należności wskazanej w art. 872 § 3.

§ 104. Wydając ruchomość nabywcy komornik odbierze od niego pokwitowanie odbioru, które dołączy do akt.

§ 105. Jeżeli zajęte ruchomości nie zostały sprzedane, wierzyciel zaś nie przejął ich na własność, komornik zwróci je dłużnikowi. W tym celu komornik wezwie dłużnika, aby zajęte ruchomości odebrał w terminie 14-dniowym pod rygorem przewidzianymi w przepisach o likwidacji nie podjętych depozytów i nie odebranych rzeczy.

§ 106. Sprzedaży papierów wartościowych komornik dokonuje za pośrednictwem właściwej instytucji bankowej. Powstałe koszty będą pokryte z sumy osiągniętej ze sprzedaży.

§ 107. Jeżeli dłużnik rozporządził ruchomością po jej zajęciu, komornik prowadzi egzekucję w dalszym ciągu przeciwko nabywcy, którego poinformuje o stanie postępowania egzekucyjnego. O poinformowaniu nabywcy komornik uczyni wzmiankę w aktach sprawy.

Rozdział 2.

Egzekucja z wynagrodzenia za pracę.

§ 108. Dokonując zajęcia wynagrodzenia za pracę komornik zaznaczy, że zajęcie obejmuje nie tylko wynagrodzenie zasadnicze, ale również i wynagrodzenie za pracę zleczone, dodatki do wynagrodzenia, nagrody i premie związane ze stosunkiem pracy, zysk i udział w funduszach, pozostających w związku z zatrudnieniem, oraz wszelkie inne dochody, jakie uzyskiwane są w ramach stosunku pracy, a także pouczy dłużnika zajętej wierzytelności o obowiązkach wynikających z art. 884.

§ 109. Wzywając dłużnika zajętej wierzytelności, aby należne świadczenia przekazywał lub wypłacał bezpośrednio wierzycielowi egzekwującemu, komornik zaznaczy, że koszty przesyłki obciążają dłużnika. Ponadto poleci przekazywanie należnych mu kosztów egzekucyjnych.

§ 110. Jeżeli komornik nie otrzymuje zawiadomień, o których mowa w art. 881 § 3 pkt 1, powinien wezwać dłużnika zajętej wierzytelności do udzielenia w terminie tygodniowym informacji o stanie egzekucji oraz o przyczynie nieotrzymywania zawiadomień.

§ 111. W razie gdy wierzyciel, który otrzymał zajęte wynagrodzenie bezpośrednio, zażąda wydania tytułu wykonawczego, komornik uczyni na tytule wykonawczym wzmiankę o stanie egzekucji na podstawie zawiadomień otrzymanych od dłużnika zajętej wierzytelności.

§ 112. 1. Umarzając egzekucję co do świadczeń wymagalnych w przyszłości na podstawie art. 883 § 2 komornik zatrzymuje tytuł wykonawczy w aktach sprawy.

2. Jeżeli dłużnik popadł w zwłokę z uiszczeniem świadczeń wymagalnych, komornik wszczyna egzekucję z urzędu, dokonując nowego zajęcia wynagrodzenia za pracę. Jednocześnie komornik wskazuje zakładowi pracy, od jakiej daty winien dokonywać potrąceń z wynagrodzenia dłużnika. Przy określeniu tej daty komornik uwzględni wysokość sumy znajdującej się w depozycie.

§ 113. Jeżeli do wynagrodzenia za pracę skierowana została egzekucja przez kilku wierzycieli, a potrącona kwota nie wystarcza na całkowite ich zaspokojenie, komornik może na podstawie uprzednio sporządzonego planu podziału zlecić bezpośrednio przekazywanie wierzycielom należności, z tym że powinien wówczas podać dłużnikowi zajętej wierzytelności, w jakim procencie poszczególni wierzyciele uczestniczą w potrąconych kwotach.

§ 114. Wymierzając grzywnę na podstawie art. 886 § 1 komornik określi jednocześnie zakładowi pracy dodatkowy termin do wykonania czynności i zagrozi powtórzeniem grzywny na wypadek niezastosowania się do wezwania.

Rozdział 3.

Egzekucja z rachunków bankowych.

§ 115. Jeżeli do wniosku o wszczęcie egzekucji z rachunku bankowego wierzyciel nie dołączył odpisu tytułu wykonawczego dla dłużnika (art. 889 § 1 pkt 2), komornik wyznaczy wierzycielowi dodatkowy termin pod rygorem zwrotu wniosku.

§ 116. W celu zajęcia rachunku bankowego, stanowiącego wkład oszczędnościowy w Powszechnej Kasie Oszczędności, komornik odbierze książeczkę oszczędnościową od dłużnika. O odebraniu książeczki oraz o jej zwrocie komornik zawiadamia niezwłocznie oddział Powszechnej Kasy Oszczędności, prowadzący rachunek oszczędnościowy.

§ 117. 1. Jeżeli w toku postępowania egzekucyjnego ma nastąpić wypłata z zajętej książeczki oszczędnościowej na rzecz komornika lub wierzyciela, komornik przesyła książeczkę do oddziału Powszechnej Kasy Oszczędności, prowadzącego rachunek oszczędnościowy, ze wskazaniem sumy podlegającej wypłacie i z poleceniem zwrotu książeczki po odpisaniu ze stanu oszczędności wypłaconej kwoty.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do wypłacenia właścicielowi książeczki na jego wniosek kwoty wolnej od zajęcia.

Rozdział 4.

Egzekucja z innych wierzytelności i innych praw majątkowych.

§ 118. Wniosek o dokonanie wpisu w księdze wieczystej lub złożenie tego wniosku do zbioru dokumentów w celu zajęcia wierzytelności dłużnika, której zabezpieczenie jest ujawnione przez wpis w księdze wieczystej lub przez złożenie dokumentu do zbioru, komornik przesyła do państwowego biura notarialnego albo do sądu, w zależności od tego, który z tych organów powołany jest do prowadzenia księgi wieczystej.

§ 119. Zajmując sumy płatne okresowo komornik zawiadomi dłużnika zajętej wierzytelności, że zajęcie obejmuje także wypłaty przysługujące.

§ 120. Jeżeli dłużnikowi przysługuje prawo wyboru świadczenia z zobowiązania przemiennego, komornik wyznaczy dłużnikowi tygodniowy termin do dokonania wyboru. O bezskutecznym upływie terminu komornik zawiadomi wierzyciela i wezwie go do wskazania świadczenia.

§ 121. Otrzymując ruchomości od dłużnika prawa służącego dłużnikowi egzekwowanemu komornik jednocześnie opisze otrzymane ruchomości.

Rozdział 5.

Egzekucja z nieruchomości.

§ 122. Jeżeli wniosek o wszczęcie egzekucji dotyczy nieruchomości, z której egzekucja jest już prowadzona przez innego komornika, należy przesłać wniosek temu komornikowi, zawiadamiając o tym wnioskodawcę.

§ 123. 1. O wszczęciu egzekucji oraz o dalszych czynnościach egzekucyjnych komornik zawiadamia oprócz wierzyciela i dłużnika wszystkich uczestników postępowania (art. 922).

2. Ponadto o wszczęciu i ukończeniu egzekucji komornik zawiadamia Państwowy Zakład Ubezpieczeń.

§ 124. 1. Wniosek o dokonanie wpisu o wszczęciu egzekucji w księdze wieczystej albo o złożenie tego wniosku do zbioru dokumentów komornik przesyła do państwowego biura notarialnego albo do sądu w zależności od tego, który z tych organów powołany jest do prowadzenia księgi wieczystej.

2. Do wniosku komornik powinien dołączyć odpis wysłanego do dłużnika wezwania do zapłaty.

§ 125. Niezależnie od obowiązku złożenia wniosku przewidzianego w § 124 komornik zawiadamia sąd o wszczęciu i ukończeniu egzekucji.

§ 126. O wszczęciu egzekucji z ułamkowej części nieruchomości i o dalszych czynnościach egzekucyjnych komornik zawiadamia wszystkich współwłaścicieli nieruchomości na równi z dłużnikiem.

§ 127. Jeżeli prezydium powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej wykona prawo pierwokupu w stosunku do nieruchomości podlegającej przepisom ustawy o gospodarce terenami w miastach i osiedlach na skutek wezwania komornika dokonanego na podstawie art. 944, komornik niezwłocznie przedstawi akta sprawy sądowi.

§ 128. 1. Do oszacowania nieruchomości komornik wyznacza biegłego z listy biegłych sądowych.

2. W razie potrzeby komornik może wyznaczyć biegłego spośród osób, które nie są wpisane na listę biegłych sądowych. W takim wypadku komornik powinien zwrócić się do właściwego organu prezydium powiatowej (miejskiej,

dzielnicowej) rady narodowej o wskazanie kandydata na biegłego.

§ 129. Komornik wyznacza w zasadzie jednego biegłego. Może jednak wyznaczyć dwóch lub więcej biegłych, jeżeli jest to konieczne do ustalenia wartości nieruchomości.

§ 130. 1. Biegły powinien dokonać oszacowania niezwłocznie po wyznaczeniu go przez komornika.

2. Jeżeli z ważnych powodów oszacowanie nieruchomości nie może być niezwłocznie dokonane, komornik wyznaczy biegłemu odpowiedni termin. Termin ten może być przedłużony tylko w wypadkach wyjątkowych.

3. Komornik może zlecić biegłemu dokonanie czynności niezbędnych dla sporządzenia opisu nieruchomości.

§ 131. Przy dokonywaniu opisu i oszacowania komornik powinien dążyć do zebrania wszelkich danych, które umożliwiają dokładne określenie nieruchomości i jej wartości.

§ 132. Opis nieruchomości powinien w przejrzysty sposób określać nieruchomość oraz jej rodzaj i stan przez wymienienie wszystkich danych, o których mowa w art. 947 § 1, a ponadto przez wskazanie sposobu dojazdu do nieruchomości od drogi publicznej.

§ 133. W razie gdy dane zawarte w wyciągach z księgi wieczystej lub z ewidencji gruntów i budynków, a dotyczące obszaru lub sposobu użytkowania nieruchomości, nie odpowiadają stanowi rzeczywistemu, należy w opisie podać stan rzeczywisty i zaznaczyć, na czym polega niezgodność z danymi ujawnionymi w księdze wieczystej lub w ewidencji gruntów i budynków. O stwierdzonej niezgodności komornik zawiadomi niezwłocznie organ prowadzący księgę wieczystą lub ewidencję gruntów i budynków.

§ 134. Jeżeli na nieruchomości znajdują się budynki lub inne urządzenia, opis powinien zawierać dokładne wskazanie ich roku budowy, stanu, przeznaczenia, rodzaju konstrukcji i materiału budowlanego, ilości kondygnacji, sposobu użytkowania, jak również sposobu i jakości wykonania i wyposażenia oraz zaopatrzenia w instalacje i urządzenia.

§ 135. Opis nieruchomości rolnych powinien zawierać, poza opisem znajdujących się na nich budynków i urządzeń, określenie obszaru, jakości i klasy gruntów ornych, łąk, pastwisk, lasów, ogrodów (z wyodrębnieniem obszaru sadów), torfowisk, terenów z pokładami żwiru, gipsu i gliny, kamieniołomów, wód, a ponadto rodzaju i obszaru zasiewów i upraw, ilości i jakości inwentarza żywego i martwego, jak również zapasów niezbędnych do prowadzenia gospodarstwa rolnego do najbliższych zbiorów.

§ 136. 1. Sumę oszacowania nieruchomości ustala się według przeciętnych cen sprzedaży podobnych nieruchomości w tej samej okolicy, z uwzględnieniem stanu nieruchomości w dniu dokonania oszacowania.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do oszacowania budowli i innych urządzeń oraz przynależności i pożytków nieruchomości.

§ 137. 1. Jeżeli obciążające nieruchomość lub związane z własnością nieruchomości prawa nie są określone sumą pieniężną, wartość ich ustala się z uwzględnieniem wszelkich okoliczności.

2. Wartość praw, których przedmiotem są świadczenia powtarzające się, ustala się w sposób przewidziany w przepisach o podatku od nabycia praw majątkowych.

§ 138. Biegły powinien wskazać i uzasadnić podstawę przyjętej sumy oszacowania.

§ 139. Praw odkupu i pierwokupu nie uwzględnia się przy oszacowaniu.

§ 140. Jeżeli przedmiotem egzekucji jest użytkowanie wieczyste, w protokole opisu i oszacowania komornik wy-

mleni końcową datę użytkowania wieczystego oraz sposób korzystania z terenu przez wieczystego użytkownika.

§ 141. 1. Jeżeli do nieruchomości, budowli lub innych urządzeń albo przynależności lub pożytków zostały zgłoszone prawa osób trzecich albo gdy rzeczy takie znajdują się we władaniu osób trzecich, należy uczynić o tym wzmiankę w opisie nieruchomości i dokonać oszacowania zgodnie z art. 949.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do licytacji wydzielonej części nieruchomości.

§ 142. Terminy licytacji nieruchomości komornik wyznacza po uzgodnieniu z sądem.

§ 143. 1. Jeżeli przedmiotem egzekucji jest nieruchomość rolna lub jej wydzielona część, komornik dopuści do przetargu jedynie osoby, które wykazą się dowodem posiadania kwalifikacji do prowadzenia gospodarstwa rolnego, wymaganym przez przepisy o przenoszeniu własności nieruchomości rolnych.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do zezwolenia na nabycie nieruchomości rolnej przez osobę prawną.

3. Jeżeli przedmiotem egzekucji jest wydzielona część nieruchomości rolnej — komornik może wystawić ją na licytację tylko z zachowaniem warunków określonych w art. 946 § 1.

§ 144. 1. Jeżeli książeczka oszczędnościowa nie jest wystawiona na okaziciela, można ją przyjąć tytułem rękojmi (art. 962 § 1) tylko wówczas, gdy wraz z książeczką licytant złoży komornikowi pisemne upoważnienie do podjęcia kwoty rękojmi, w którym wskazane będzie imię i nazwisko komornika, podpis zaś właściciela książeczki będzie poświadczony przez notariusza, właściwy organ prezydium rady narodowej, uspołeczniony zakład pracy zatrudniający właściciela książeczki albo właściwy dla niego związek zawodowy.

2. O złożeniu i zwrocie książeczki komornik zawiadamia oddział, który książeczkę wystawił.

§ 145. Do protokołu licytacji nieruchomości wpisuje się imiona, nazwiska i miejsce zamieszkania licytantów z zaznaczeniem złożenia rękojmi. Wciąga się również każde postąpienie.

§ 146. Po skończonym przetargu komornik zakreśla puste miejsca w rubryce postąpień i wymienia imię i nazwisko licytanta, który zaoferował najwyższą cenę.

§ 147. Po wydaniu przez sąd postanowienia o udzieleniu przybicia komornik niezwłocznie przedstawia akta sądowi.

§ 148. Przedstawiając akta sądowi dla dokonania podziału sumy uzyskanej z egzekucji komornik dołącza do akt zestawienie kosztów poniesionych przez każdego z wierzycieli. Uczynienie wzmianki, o której mowa w § 53, należy w takim wypadku do sekretarza sądu.

§ 149. Przepisy rozporządzenia dotyczące egzekucji z nieruchomości stosuje się odpowiednio do egzekucji z przedmiotów, z których egzekucja prowadzona jest według przepisów o egzekucji z nieruchomości.

§ 150. 1. W opisie statku morskiego należy wskazać: rok i miejsce budowy z oznaczeniem stoczni, jeżeli dane te są znane, oraz kolejny numer wpisu statku do rejestru okrętowego, datę wpisu, rodzaj i przeznaczenie statku, nazwę portu macierzystego statku, materiał główny i rodzaj napędu statku, wymiary rejestrowe, pojemność brutto i netto statku, przynależność statku, oznaczenie właściciela i armatora, prawa zastawu i ograniczenia w rozporządzaniu statkiem, przynależność państwową statku, organ prowadzący rejestr statku, a w razie potrzeby także inne dane.

2. Wniosek o dokonanie wpisu o wszczęciu egzekucji komornik przesyła do organu prowadzącego rejestr statku.

3. O wszczęciu i ukończeniu egzekucji komornik zawiadamia ubezpieczyciela statku.

DZIAŁ IV.

Przepisy szczególne o egzekucji.

Rozdział 1.

Egzekucja świadczeń niepieniężnych.

§ 151. 1. Wykonanie tytułu wykonawczego nakazującego eksmisję z lokalu mieszkalnego, który nie podlega przepisom prawa lokalowego, może nastąpić dopiero po upewnieniu się przez komornika, że dłużnik ma zapewnione pomieszczenie zastępcze albo że może powrócić do pomieszczenia, w którym dotychczas zamieszkiwał.

2. W razie choroby dłużnika, członka jego rodziny lub domownika komornik wezwie lekarza celem stwierdzenia, czy wykonanie eksmisji może się odbyć bez oczywistej szkody dla stanu zdrowia chorego, i postąpi stosownie do okoliczności.

§ 152. Przystępując do wykonania tytułu wykonawczego nakazującego eksmisję z lokalu, który nie podlega przepisom prawa lokalowego, komornik wezwie dłużnika do dobrowolnego opróżnienia lokalu w wyznaczonym terminie. Przy wyznaczaniu tego terminu komornik uwzględni sytuację, jaka istnieje w chwili wykonywania tytułu.

§ 153. Umarzając egzekucję w sprawie o opróżnienie lokalu podlegającego przepisom prawa lokalowego komornik pouczy wierzyciela, że do prowadzenia egzekucji w takiej sprawie właściwy jest administracyjny organ egzekucyjny.

§ 154. Przed oddaniem rzeczy na przechowanie lub pod dozór komornik dokona opisu rzeczy.

§ 155. Nakaz osadzenia w zakładzie karnym dłużnika, w stosunku do którego kara grzywny zamieniona została na areszt (art. 916 i 1056), komornik wykonuje po otrzymaniu od wierzyciela zaliczki na koszty sprowadzenia dłużnika do miejsca osadzenia oraz wyżywienia go przez czas trwania aresztu. W tym celu komornik wezwie wierzyciela, aby w wyznaczonym terminie złożył odpowiednią sumę.

§ 156. 1. Komornik uzgadnia z właściwym zakładem karnym termin doprowadzenia dłużnika oraz zawiadamia pisemnie zakład karny, na jaki okres orzeczono karę aresztu.

2. Jeżeli w ustalonym terminie albo w następnych dwóch dniach doprowadzenie dłużnika do zakładu karnego okaże się niemożliwe lub zbędne, komornik zawiadomi o tym zakład karny i w razie potrzeby uzgodni nowy termin osadzenia dłużnika.

§ 157. 1. Przystępując do wykonania nakazu osadzenia komornik powinien sprawdzić tożsamość dłużnika oraz doręczyć mu nakaz osadzenia.

2. Po doprowadzeniu dłużnika do zakładu karnego komornik doręcza administracji tego zakładu odpis nakazu osadzenia i odbiera zaświadczenie o osadzeniu dłużnika.

3. O osadzeniu dłużnika komornik zawiadamia niezwłocznie sąd, który wydał nakaz.

§ 158. Wskazaną przez zakład karny należność za wyżywienie dłużnika komornik przekazuje niezwłocznie z zaliczki otrzymanej od wierzyciela.

Rozdział 2.

Egzekucja przeciwko jednostkom gospodarki uspołecznionej.

§ 159. Komornik, który prowadzi egzekucję na podstawie art. 1063 § 2 i 3, powinien zająć przede wszystkim takie mienie, którego zajęcie nie utrudni nadmiernie dalszego prowadzenia działalności gospodarczej przez dłużnika.

§ 160. Jeżeli dłużnikiem jest jednostka gospodarki uspołecznionej nie będąca państwową jednostką organizacyjną,

egzekucję ze środków trwałych (przedmiotów, których wartość jednostkowa w chwili zakupu lub wytworzenia wynosi ponad 3.000 zł, a okres ich użytkowania trwa ponad jeden rok) komornik może prowadzić dopiero po stwierdzeniu, że egzekucja z innego mienia jest bezskuteczna.

§ 161. Do sprzedaży mienia zajętego na podstawie art. 1063 § 2 i 3 komornik powinien przystąpić po upływie miesiąca od daty zajęcia, chyba że zachodzi przyczyna uzasadniająca wcześniejszą sprzedaż.

§ 162. Dokonując zajęcia rachunku bankowego rolniczej spółdzielni produkcyjnej komornik zaznaczy, że jeżeli podlegająca egzekucji część salda czynnego nie wystarcza na całkowite pokrycie egzekwowanej należności, bank powinien przekazywać także podlegającą egzekucji część każdorazowego wpływu aż do całkowitego pokrycia należności (art. 1064).

Rozdział 3.

Egzekucja na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej.

§ 163. 1. Przewidziane w art. 1073 § 1 dochodzenia z urzędu powinny polegać w miarę potrzeby na osobistym stwierdzeniu przez komornika stanu posiadania dłużnika w miejscu jego zamieszkania oraz ustaleniu przy tej okazji miejsca jego zatrudnienia i źródeł dochodu na podstawie informacji udzielonych przez dłużnika, domowników, współlokatorów, administratora albo dozorcę domu.

2. Jeżeli podjęte przez komornika dochodzenia nie doprowadzą do ujawnienia mienia i dochodów dłużnika, komornik zwróci się do organów Milicji Obywatelskiej o przeprowadzenie dochodzeń (poszukiwań) w celu ustalenia miejsca pracy dłużnika, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

§ 164. Jeżeli wierzyciel w ciągu miesiąca nie odpowie na wezwanie komornika do złożenia wniosku przewidzianego w art. 1073 § 2, komornik zwolni mienie spod zajęcia zawiadamiając o tym jednostkę nadrzędną wierzyciela. O skutkach tych należy pouczyć wierzyciela w wezwaniu do złożenia wniosku.

§ 165. Jeżeli wierzycielem jest jednostka gospodarki uspołecznionej, a nie można było odebrać książeczki oszczędnościowej, komornik sporządza protokół zawierający dane wskazane w § 166 i dokona zajęcia wkładu oszczędnościowego.

§ 166. 1. Zajęcie wkładu oszczędnościowego w razie niemożności odebrania książeczki oszczędnościowej (art. 1075) następuje przez zawiadomienie oddziału prowadzącego rachunek oszczędnościowy. Zawiadomienie powinno zawierać:

- 1) wskazanie tytułu wykonawczego będącego podstawą zajęcia,
- 2) określenie wysokości należności wskazanej w tytule wykonawczym oraz przewidywanych kosztów postępowania umorzeniowego i innych kosztów egzekucyjnych, jak również nazwę i adres jednostki gospodarki uspołecznionej, na której rzecz nastąpiło zajęcie wkładu;
- 3) pełny numer rachunku oszczędnościowego (numer oraz symbol wojewódzki i powiatowy lub seria), którego dotyczy zajęcie, wraz ze stwierdzeniem, że dłużnik posiadał książeczkę oszczędnościową o takim numerze, oraz wskazanie przyczyn niemożności jej odebrania.

2. Zawiadomienie powinno ponadto zawierać:

- 1) imię i nazwisko wkładcy, datę i miejsce jego urodzenia oraz adres, a w miarę możliwości również imiona rodziców

wkładcy i miejsce jego pracy — jeżeli zajęcie dotyczy wkładu złożonego na książeczkę oszczędnościowej imiennej,

2) hasło obowiązujące dla książeczki — jeżeli zajęcie dotyczy wkładu złożonego na książeczkę oszczędnościowej na okaziciela z hasłem,

3) stan oszczędności w konkretnym dniu — jeżeli zajęcie dotyczy wkładu złożonego na książeczkę oszczędnościowej na okaziciela bez hasła.

3. Na wniosek wierzyciela komornik zażąda zawiadomienia placówek terenowych o zajęciu wkładu i zastrzeżenia wypłat w drodze telegraficznej, określając jednocześnie terytorialny zasięg takiego zawiadomienia. Ponadto komornik przekaze oddziałowi, który prowadzi rachunek oszczędnościowy, wpłatę na pokrycie wydatków wynikających z kosztów wysłania telegramów.

§ 167. Jeżeli na skutek przeprowadzenia postępowania o umorzenie książeczki oszczędnościowej (art. 1076) Powszechna Kasa Oszczędności zawiadomi komornika o wystawieniu nowej książeczki dla dłużnika, komornik zawiadomi właściwy oddział PKO o ostatecznej wysokości kwoty, jaka powinna być przekazana na jego konto z tytułu należności wskazanej w tytule wykonawczym, oraz kosztów postępowania umorzeniowego i innych kosztów egzekucyjnych.

§ 168. Przepisy § 165—167 stosuje się odpowiednio do zajęcia wkładu oszczędnościowego w spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowej.

Rozdział 4.

Egzekucja świadczeń alimentacyjnych.

§ 169. 1. Za podstawę wynagrodzenia za pracę dłużnika zatrudnionego u osoby bliskiej (art. 1087) należy przyjąć przeciętne wynagrodzenie pracownika zatrudnionego w podobnych warunkach, uwzględniając charakter pracy, wykonywaną funkcję, przygotowanie zawodowe i staż pracy.

2. W wypadkach wątpliwych komornik może zażądać opinii właściwego organu prezydium rady narodowej, izby rzemieślniczej lub biegłego.

§ 170. Jeżeli egzekucja świadczeń alimentacyjnych nie dała pozytywnego wyniku na skutek złośliwego uchylania się przez dłużnika od wykonania obowiązku alimentacyjnego, komornik zawiadomi o tym wierzyciela i pouczy go, że przysługuje mu prawo skierowania wniosku do prokuratora o pociągnięcie dłużnika do odpowiedzialności karnej za złośliwe uchylanie się od alimentacji.

Rozdział 5.

Wykonanie orzeczeń dotyczących odebrania osoby podlegającej władzy rodzicielskiej.

§ 171. O przymusowym odebraniu osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką komornik zawiadomi niezwłocznie sąd, który wydał polecenie. Komornik zawiadomi również sąd w wypadku, gdy przymusowe odebranie osoby natrafia na nieprzewidziane trudności albo gdy naruszałoby interes tej osoby.

§ 172. Jeżeli przymusowe odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką napotyka przeszkody na skutek ukrycia tej osoby lub na skutek innej czynności przedsięwziętej w celu udaremnienia egzekucji, komornik zawiadomi właściwego prokuratora.

DZIAŁ V.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 173. 1. Szczegółowe zasady prowadzenia przez komorników biurowości określi zarządzenie Ministra Sprawiedliwości.

2. Do czasu wydania zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, zachowują moc obowiązującą przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są sprzeczne z przepisami rozporządzenia.

§ 174. Traci moc:

- 1) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 października 1962 r. w sprawie czynności komorników (Dz. U. Nr 58, poz. 284);
- 2) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 1932 r. o postępowaniu przy opisie i oszacowaniu nieruchomości (Dz. U. z 1932 r. Nr 114, poz. 947 i z 1936 r. Nr 4, poz. 36).

§ 175. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *S. Walczak*